

disponere over den tiende Gaard, og Indenrigsministeriet da finder de Ophænginger, der ere givne, tilfredsstillende, saa er Sagen forbi, Ingen rører ved den Ting, og han indbrager den tiende Gaard til fri Disposition. Hvorledes skulde denne Sag hyderligere komme frem? Det kunde da kun stee derved, at der blev reist Anke fra privat Mand's Side. (Tscherning: Fra Eierne af Bygningerne.) Jeg indrømmer Muligheden af, at Sagen kan komme frem paa den Maade, naar der reises Anke fra en privat Mand, men jeg tillader mig rigtignok at troe, at det ikke just vil være meget praktisk, at den private Mand skulde fremkalde en saadan Sag, naar han staaer ligeoverfor Ministeriet. Om man imidlertid ogsaa vil antage, at Sagen kan bringes ind for Domstolene, og fremdeles er af den Formening som den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds, at det var temmelig klart, hvilket Resultat Domstolene vilde komme til, saa er Spørgsmaalet endda, om man gjør den Sag, man her vil tjene, nogen sand Tjeneste ved, at stoppe et Lovforslag af det Indhold, som her er Spørgsmaal om; jeg troer ikke, man gjør det. Det maa dog aabenbart af Alle erkjendes for, at være den ønskeligste og hensigtsmæssigste Løsning af dette forviklede Forhold, at Løsningen stæer ved fri Overenskomst. Dersom man imidlertid lader det blive ved, hvad det nu er, og gaar ud fra, at Loven af 19de Februar 1861 er saaledes at forstaae, at den ikke kan komme til Anvendelse paa Samsø, saa vil man derved have sat en Stopper paa de frivillige Salg, idet man har berøvet denne Lehnbesidder den Opmuntring til at foretage frivillige Salg til Brugerne eller deres Børn, som vilde indeholdes i § 2 af den nævnte Lov, forsaavidt den ansaaes anvendelig, derved nemlig, at der gives ham fri Dispositionsret over den 10de Gaards Zorder; man vil altsaa have vanstelliggjort frivillige Salg, frivillige Overenskomster, og det troer jeg ikke, kan anses for at være ønseligt. Man skal gjøre sig klart, at i det Dieblif, man styder det Lovforslag, der her er Spørgsmaal om, tilbage, saa bliver det for det Første meget tvivlsomt, hvorledes Sagen endelig vil blive afgjort af de Autoriteter, Ministeriet og Domstolene, som faae med

den at gjøre, men dernæst maa man erindre, at, om man ogsaa til Syvende og Sidst skulde faae tilveiebragt et Resultat igjennem Domstolene i en privat Sag til Gunst for Eieren af Bygningerne, saa vilde man tillige have bragt Forholdet mellem Lehnbesidderen og Fæsterne saaledes paa Spidsen, at det kan forudsæes, at man derved med det Samme vilde havde slaet en Streg over de frivillige Afløsninger. Man skal altsaa gjøre sig det klart, at man derved netop fremmaner Nødvendigheden af en Evangsafløsningslov. Jeg har tidligere havt Leilighed til at vedkjende mig, at jeg kan forsoner mig med en saadan Afløsningslov, men det har rigtignok været min bestemte Forudsætning, at der forud for en saadan bør gaar, at man saavidt muligt giver Leilighed og Afgang til Afløsning ved fri Overenskomst.

C. Nimestad: Jeg vil blot tillade mig nogle Ord, navnlig i Anledning af de Ytringer, der faldt fra den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgkreds (Klein) med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Sagen overhovedet kunde bringes for Domstolene. Jeg troer rigtignok, at hvad enten Indenrigsministeren stiller sig paa det Standpunkt at nægte Besidderen Anvendeligheden af Loven af 19de Februar 1861 § 2 paa det omspurgte Gods, eller Regjeringen stiller sig paa det modsatte Standpunkt, vil Sagen i begge Tilfælde kunne bringes for Domstolene. I det ene Tilfælde vilde Lehnbesidderen, hvis han meente, at Lovens § 2 var anvendelig paa Godset, kunne bringe det Spørgsmaal for Domstolene, om Indenrigsministeriet var berettiget til sin Nægtelse, og i det andet Tilfælde, hvor Indenrigsministeriet indrømmede ham Tilladelsen, som altsaa vilde faae Anvendelse paa en bestemt Gaard, da vilde vist den Mand, som var Besidder af Huustoften, hvad den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgkreds ogsaa indrømmede, sandsynligviis være kompetent Sagsøger; det eneste, det gjælder om, er at finde en kompetent Sagsøger, thi at Sagen skulde kunne blive afviist som ei henhørende under Domstolene, kan der ikke være Tale om ved et saadant reent Retspørgsmaal. Men slyndt jeg saaledes